

پیام آور عرفان

شرح حال عارف بالله

سید حسن مسقطی

شاگرد برجستہ علامہ میرزا علی آقا قاضی رحمۃ اللہ علیہ

مؤلف:

سید تقی موسوی

مترجم:

محسن دریابیگی

قم - خیابان ارم - پاساژ قدس - طبقه همکف - پلاک ۸۴ تلفن: ۷۷۳۹۵۲۵

پیام آور عرفان

مؤلف / محسن دریابیگی

ناشر / انتشارات قائم آل محمد علیه السلام

نوبت چاپ / اول - ۱۳۸۴

چاپخانه / نوید اسلام

شمارگان / ۵۰۰۰ نسخه

قیمت / ۸۰۰ تومان

شابک: ۹۶۴-۸۹۱۱-۲-۹ ISBN: 964-8911-2-9

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	مقدمه مترجم
۱۱	نگاهی گذرا به حیات مرحوم مسقطی
۱۳	مقدمه مؤلف
۲۷	فصل اول: شمه‌ای از حیات
۲۸	خاندان علم
۲۹	شمه‌ای از حیات
۳۳	سید حسن در نجف
۴۰	مخالفت با اهل حکمت
۵۷	وداع با استاد
۶۳	فصل دوم: استاد عرفان و سلوک سید حسن مسقطی
۶۵	سلسله اساتید سید علی قاضی
۷۰	کرامات و حالات سید علی قاضی
۸۱	فصل سوم: روش تربیتی سید علی قاضی
۹۳	برنامه عملی سید علی قاضی در عرفان
۹۹	فصل چهارم: دوستان سلوکی سید حسن مسقطی
۹۹	سید هاشم حداد
۱۰۶	علامه طباطبایی صاحب تفسیر المیزان
۱۰۹	شیخ محمد تقی بهجت

محمدتقی آملی	۱۱۳
فصل پنجم: سیدحسن مسقطی در عمان	۱۱۷
شاگردان و جلسات سیدحسن در مسقط	۱۲۴
خاطرات استاد محسن بن جمعه	۱۲۷
فصل ششم: علم غیب	۱۳۴
فاجعه قطار	۱۳۵
علم به زمان مرگ	۱۳۶
اهل جنت و دوزخ	۱۳۷
ادب حضور	۱۳۸
فصل هفتم: کرامات اولیاء	۱۴۱
حکمرانی بر باران	۱۴۶
حادثه ترسناک در بندر مومبی	۱۴۸
فصل هشتم: استاد و راهنمای راه	۱۵۳
موانع شنیدن کلمات حق	۱۶۴
توجه به ولی الله اعظم	۱۶۹
رشید ترابی و ملاقات با امام زمان (عج)	۱۷۲
ملاقات سیدحسن مسقطی با امام زمان (عج)	۱۷۴
تصاویری از مرحوم مسقطی	۱۷۷

مقدمه مترجم

حیات از مفاهیم ملموس در اذهان بشر است، اما وصول به کنه حقیقت حیات، امری است بسیار مشکل. از این رو حکمای الهی برای تعریف حیات، به آثار آن متمسک شده‌اند.

حکماء قائلند که دو ویژگی اساسی موجود متصف به حیات، علم و قدرت است. سعه حیات بشر مقرون به سعه علم و ایمان اوست. هرچه آگاهی و قدرت او نسبت به مراتب وجود فزونی یابد در مراتب حیات او اثر می‌گذارد. خداوند در قرآن کریم می‌فرماید:

يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ^۱

خداوند کسانی را که ایمان آورده‌اند و کسانی را که علم به آنان داده شده درجات عظیمی می‌بخشد و خداوند به آنچه انجام می‌دهد آگاه است.

خداوند در این آیه تحقق درجات حیات بشر را متفرع بر علم و ایمان (قدرت) می‌داند. حال اگر مؤمنی دار دنیا را ترک کند و از نشأه ماده به برزخ وارد گردد، همانا ذکر و یاد علم و ایمان وی استمرار حیات وی است. از این رو پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود:

من ورّخ مؤمنًا کفّا احیاء.

هر کس تاریخ مؤمنی را بنگارد مانند آنست که وی را زنده کرده است.

اوحدی از اولیاء الهی هستند که آثارشان در کتاب نفس انسانها و صحیفه جان آدمیان است. اینان با تربیت شاگردان سلوکی خود، بذریعۀ ایمان را تا ابد در مزرعه وجود آنان غرس کرده‌اند. این اولیاء الهی واجد آتشی هستند که خرمن وجود بسیاری را مشتعل به نار محبت الهی کرده‌اند؛ آتشی که هیچگاه از بین نخواهد رفت.

نگارش تاریخ حیات این افراد بیش از آنکه احیای آثار باشد، احیای جانهای آدمیان مرده را به همراه دارد. یاد آنان راهنمایی برای انسانهای متحیر این روزگار است تا حقیقت الی الله المصیر را دریابند.

مرحوم مسقطی از زمره این افراد است. افرادی که مظهر اسم محیی الهی هستند. مردی که در کمال غربت به احیای نفوس الهی پرداخت. اطلاعات پیرامون ایشان بسیار اندک است، برای همین هنگامی که متنی به نام «قدوة العارفين» اثر برادرزاده مرحوم مسقطی به نام تقی موسوی را

در مورد ایشان مشاهده کردم، متعجب شدم. لذا آن را تهیه کرده و به مطالعه آن مشغول شدم. در مطالب آن نکات بدیع و ژرفی را دیدم. یکی از ویژگیهای این اثر است که مؤلف ضمن اینکه به شرح حال مرحوم مسقطی پرداخته، برای بسترسازی نقل داستان یا خاطره، اصول معرفت و حکمت را شرح داده تا خواننده، حقیقتی را که در ورای آن داستان است بیابد. صرفاً به ظواهر قصه اکتفا نکند یا فهم اشتباهی از داستان برداشت. از این رو اثر از حالت خاطره‌نویسی و شرح حال صرف، خارج شده است.

از جمله نکاتی که در ترجمه این متن مورد نظر بوده است، می‌توان نکات زیر را برشمرد:

۱- نگارش متن عربی کتاب «قدوة العارفين» یکدست نبود. گاهی مؤلف مطلبی را به تفصیل بیان کرده و گاهی گذرا از آن گذشته است.

۲- کتاب صورتی آکادمیک نداشته و ورود و خروج مطالب به نحوی منطقی نبوده است. لذا مترجم ناگزیر گردید در ترتیب فصول تغییراتی ایجاد نماید تا منجر به سردرگمی خواننده نشود.

۳- در ترجمه این کتاب سعی شده مطالب به گونه‌ای تنظیم گردد که کسالت‌آور و خسته‌کننده نباشد.

۴- از آنجا که مؤلف در بعضی موضوعات به شرح بیش از حوصله خواننده فارسی پرداخته، سعی کرده‌ام طوری به حذف مطالب پردازم که مطالب سودمند مغفول واقع نشود.

۵- از آنجا که برخی منابع کتاب فارسی بوده و در دسترس خوانندگان فارسی زبان می باشد و به طور مستقیم هم با حیات مرحوم مسقطی ارتباط نداشت را ذکر نکردم.

۶- مؤلف مطالب زندگانی مرحوم مسقطی را در ضمن مطالب خود بیان کرده است. و به طور مسلسل و مرتب در ابتدا ذکر نکرده است. لذا مترجم برای اینکه خواننده تصور ابتدایی از حیات مرحوم مسقطی به دست آورد در ابتدای این نوشته با استفاده از مطالب خود کتاب، مطلبی را تحت عنوان «نگاهی گذرا به حیات مرحوم مسقطی» قرار دادم.

۷- آنچه از مترجم اضافه شده با علامت «م.» مشخص شده است.

۸- منابع آیات و روایات در اصل کتاب ذکر نشده؛ لذا در حد توان منابع آیات و روایات را یافته و در پاورقی ذکر کرده ام.

۹- در برخی موارد برای حفظ حرمت برخی از بزرگان از ذکر نام آن بزرگواران خودداری کرده ام.

۱۰- اختلاف سلیقه در میان بزرگان امری است طبیعی، مهم خارج نشدن افراد از حیطه تقوای الهی است.

لهذا اگر در برخی موارد کتاب این اختلاف به چشم می خورد ناشی از همین قاعده است.

باشد که ان شاء الله این مختصر در نظر آید و مورد توجه آن مرحوم قرار گیرد.

محسن دریاییگی

۸۳/۱/۲۷